

Nr 48

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till förordning angående rätt för Konungen att åsätta särskild tullavgift; given Stockholms slott den 25 januari 1957.

Under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t föreslå riksdagen att antaga härvid fogat förslag till förordning angående rätt för Konungen att åsätta särskild tullavgift.

GUSTAF ADOLF

G. E. Sträng

Förslag

till

förordning angående rätt för Konungen att åsätta särskild tullavgift

Härigenom förordnas som följer.

Konungen må förordna, att vara som införes från utlandet skall beläggas med särskild tullavgift utöver den enligt tulltaxan utgående tullavgiften. Sådan särskild tullavgift må bestämmas till högst tre gånger den avgift som utgår enligt tulltaxan eller, där varan enligt taxan är tullfri, till högst en fjärdedel av varans värde.

Förordnande som i första stycket sägs skall, vid äventyr att det eljest förfaller, inom en månad eller, om riksdagssession icke pågår, inom en månad från början av nästföljande session underställas riksdagen för dess prövning av frågan, huruvida förordnandet skall bestå. Blir förordnandet icke av riksdagen godkänt, skall förordnandet eller, om det allenast godtagits i viss del, i de delar detsamma sålunda icke gillats, ej lända till efterrättelse längre än högst en månad efter det riksdagen fattat sitt beslut i ärendet.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1957 och gäller till och med den 30 juni 1959.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 25 januari 1957.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden ZETTERBERG, TORSTEN NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, ANDERSSON, NORUP, PERSSON, HJALMAR NILSON, LINDELL, NORDENSTAM, LINDSTRÖM, LANGE, LINDHOLM.

Efter gemensam beredning med ministern för utrikes ärendena samt chefen för handelsdepartementet anmäler chefen för finansdepartementet, statsrådet Sträng, fråga om *fortsatt bemyndigande för Kungl. Maj:t att åsätta särskild tullavgift* samt anför därvid följande.

Alltsedan år 1932 har riksdagen bifallit av Kungl. Maj:t framlagda förslag till förordning angående rätt för Konungen att åsätta särskild tullavgift eller till förordning om fortsatt giltighet av förut gällande förordning i ämnet. Den nuvarande förordningen, som utfärdades den 22 april 1949 (nr 180) och jämlikt förordningen den 18 februari 1955 (nr 64) äger giltighet till och med den 30 juni 1957, har följande lydelse.

Konungen må förordna, att vara som införes från utlandet skall beläggas med särskild tullavgift utöver den enligt tulltaxan utgående tullavgiften. Sådan särskild tullavgift må bestämmas till högst tre gånger den avgift som utgår enligt tulltaxan eller, där varan enligt taxan är tullfri, till högst en fjärdedel av varans värde.

Särskild tullavgift enligt vad nu är sagt må åsättas allenast å tid, under vilken riksdagssession ej pågår. Beslutet att åsätta avgiften skall underställas riksdagen vid nästföljande session inom tio dagar från dess början. Om riksdagen icke godkänner beslutet oförändrat, gäller detsamma högst tio dagar efter det riksdagen fattat sitt beslut i ärendet.

Vid framläggandet för 1951 års riksdag (prop. nr 5/1951) av förslag till förordning om fortsatt giltighet av 1949 års förordning framhölls bl. a., att vårt lands handelsfrihet i tullfrågor begränsats genom anslutningen till allmänna tull- och handelsavtalet (GATT). Å andra sidan hade i nyssnämnda avtal ävensom i Havanastadgan för en blivande världshandelsorganisation vissa möjligheter lämnats de avtalsbundna länderna att ingripa mot dumpingföreteelser genom antidumping- och utjämningstullar. För dessa fall hade 1949 års förordning angående rätt för Konungen att åsätta särskild tullavgift, ehuru den måhända formellt sett skulle kunna åberopas, icke ansetts lämpligen böra användas. I stället hade genom förordningen den 12 maj 1950 (nr 164) angående rätt för Konungen att förordna om ut-

tagande av antidumping- och utjämningstullar Kungl. Maj:t bemyndigats att i förekommande fall förordna om uttagande av sådana antidumping- och utjämningstullar. Ehuru användningsområdet för den fullmakt, som innefattas i 1949 års förordning, sålunda blivit inskränkt, ansågs det likväl att fullmakten under vissa förhållanden kunde få betydelse.

Det må erinras att Kungl. Maj:t genom beslut den 30 juni och den 30 september 1955 med stöd av 1949 års förordning förordnat om uttagande av särskild tullavgift för vissa varuslag (SFS 1955: 466 och 552). Besluten innebar en provisorisk tulljustering huvudsakligen inom textil- och lädervaruområdena vidtagen i syfte att förebygga spekulationsbetonade importstegringar i anledning av pågående arbete på en ny tulltaxa. Efter underställning i enlighet med föreskrifterna i 1949 års förordning godkändes besluten oförändrade av riksdagen (prop. nr 202/1955, rskr nr 378).

I skrivelse den 9 januari 1957 har *generaltullstyrelsen* framhållit att förhållandena på det handelspolitiska området enligt styrelsens uppfattning påkallar fortsatt bemyndigande för Kungl. Maj:t att förordna om uttagande av särskild tullavgift. Beträffande de formella föreskrifterna i andra stycket av 1949 års förordning har styrelsen framfört vissa erinringar. Härom anför styrelsen.

Ifrågasätts kan emellertid huruvida icke bemyndigandet efter mönster av nyare beredskapslagstiftning borde gälla även under pågående riksdags-session. Härigenom skulle den forcerade riksdagsbehandling undvikas, som kan förutsättas i regel bli nödvändig, därest riksdagens bifall måste inhämtas före åtgärdens vidtagande. Fråga är vidare huruvida icke möjlighet borde föreligga för riksdagen att endast delvis godkänna Kungl. Maj:ts åtgärd. Även en obetydlig ändring i Kungl. Maj:ts beslut torde med förordningens nuvarande lydelse endast kunna ske i den formen att Kungl. Maj:ts beslut förkastas och riksdagen därefter på eget initiativ beslutar om införande av tullar enligt Kungl. Maj:ts beslut med avsedd jämkning.

Styrelsen hemställer att Kungl. Maj:t med beaktande av vad styrelsen anfört måtte av riksdagen utverka fortsatt bemyndigande att åsätta särskild tullavgift.

Departementschefen. Giltighetstiden för förordningen den 22 april 1949 (nr 180) angående rätt för Konungen att åsätta särskild tullavgift utgår den 30 juni 1957. I enlighet med vad generaltullstyrelsen framhållit torde det även i fortsättningen vara erforderligt att Kungl. Maj:t äger möjlighet att åsätta särskild tullavgift. Ett fortsatt bemyndigande härtill bör förslagsvis gälla under en tid av två år. Jag förordar sålunda att Kungl. Maj:t av riksdagen begär sådant bemyndigande för tiden till och med den 30 juni 1959.

I den föreliggande skrivelsen har generaltullstyrelsen föreslagit viss jämkning i förordningens avfattning. Enligt 1949 års förordning må särskild tullavgift åsättas allenast å tid, under vilken riksdags-session ej pågår. I ett läge, då förordnande om uttagande av särskild tullavgift erfordras under riksdagstid, är det sålunda nödvändigt att inhämta riksdagens samtycke före åtgär-

dens vidtagande. Därest ett planerat ingripande skall erhålla avsedd verkan, torde i regel snabbhandling i riksdagen bli erforderlig. Med hänsyn till intresset av att undvika de därmed förenade olägenheterna finner jag det önskvärt, att riksdagens bemyndigande för Kungl. Maj:t att förordna om uttagande av särskild tullavgift utvidgas att gälla även under pågående riksdags-session med skyldighet för Kungl. Maj:t att inom viss kortare tid underställa beslutet riksdagens prövning. Bestämmelserna härom torde böra utformas i viss anslutning till motsvarande stadgande i allmänna prisregleringslagen (SFS 1956: 236). På sätt generaltullstyrelsen i skrivelsen erinrat talar praktiska skäl för att riksdagen vid prövning av ett med stöd av bemyndigandet meddelat beslut skall äga förkasta detsamma i viss del utan att beslutet i övriga delar förlorar sin giltighet. Jag förordar att gällande föreskrifter ändras även i sistnämnda hänseende. De ändrade bestämmelserna bör lämpligen upptagas i en ny förordning, som ersätter den nuvarande och träder i kraft från den dag denna upphör att gälla. Jag vill tillägga, att de tidigare nämnda, år 1955 meddelade förordnandena om särskild tullavgift för vissa varuslag, vilka förordnanden utfärdats med stöd av 1949 års förordning och godkänts av riksdagen, självfallet bibehåller sin giltighet även efter det 1949 års förordning ersatts av den här föreslagna.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att ett inom finansdepartementet upprättat förslag till *förordning angående rätt för Konungen att åsätta särskild tullavgift* måtte genom proposition föreläggas riksdagen till antagande.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att till riksdagen skall avlätas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Sven Brodén